

21698 - Başkasının yerine hac yapan kimsenin mal sahibi olmak amacıyla ücret alması

Soru

Niyetinde mal biriktirmekten başka bir amacı olmayan bir kimsenin başkasının yerine hac yapmak için para almasının hükmü nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Bu soru, değerli âim Muhammed b. Salih el-Useymîn'e - Allah ona rahmet etsin- arz edilmiş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Âlimler bu konuda şöyle demişlerdir:

Bir insan, para alma niyetiyle dünyalık bir amaç için hac yaparsa, bu para haramdır. Âhiret ameliyle dünyalık bir şeyi niyet etmesi ona helal olmaz. Çünkü Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ 15 أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ [وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ 16] ((سورة هود الآيتان: 15-16

"Her kim, (yapmış olduğu ameline karşılık olarak) dünya hayatını ve süsünü isterse, yapmış oldukları amellerinin karşılığını orada onlara tam olarak veririz ve onlar orada hiçbir haksızlığa da uğratılmazlar (dünyevî mükâfatlarından hiçbir şey eksiltilmez). İşte onlar, âhirette ateşten başka bir şeyi olmayan kimselerdir. (Dünyada) yapmış oldukları amelleri (kendilerine hiçbir fayda vermeyip) boşa gitmiştir. Yaptıkları (ameller, Allah rızâsına uygun olmadığı için) zâten batıldı." (Hûd Sûresi: 15-16)

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Her kim, mal almak için hac yaparsa, âhirette onun sevaptan yana hiçbir nasibi yoktur. Fakat hac yapmak veya haccin nafakasına yardımcı olması için mal alırsa, bunda hiçbir sakınca ve günah yoktur."

Burada insanın, birinci amaç (dünyalık) için para almaktan şiddetle sakınması gerekir. Bu kimsenin yaptığı haccin kabul olunmamasından ve karşılığında mal alıp adına hac yaptığı kişinin hac yapmış sayılmayacağından korkulur. Bu kimsenin haccı sahih olmaz ve vekilin adına hac yapılmış sayılmaz dersek, bu takdirde hac nafakasını alan kimsenin, aldığı parayı sahibine iade etmesi gerekir.

Fakat insan, hac yapmak ve onunla haccin masraflarını karşılamakta yardımcı olması için para ve nafaka alır da bu para ve nafakayı, Arafat, Müzdelife ve Mina gibi yerlerde ve Beytullah'ın yanında duâ etmek gibi, Allah'a ibâdet olan şeyleri vesile kılarak sahibinin ihtiyacını gidermek için alabilir."